Köye Dönüş için yeni yol haritası

Doğu ve Güneydoğu'da çeşitli nedenlerle göç eden!ere yönelik ikinci bir yol haritası belirleniyor. İçişleri Bakanlığı'nın, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile yürüttüğü 'Türkiye'de Yerinden Olmuş Kişilere Yönelik Programın Geliştirilmesine Destek Projesi'nin sonuna gelindi.

İki yıldır göçlerin yaşandığı il ve ilçelerde çalıştay düzenleyen UNDP son toplantısını Diyarbakır'da yaptı. 14 ilde yapılan çalıştaylarda hazırlanan raporlarla belirlenecek yol haritasına hükümet tam destek veriyor. Toplantıya, BM ve İçişleri Bakanlığı yetkilileri, Diyarbakır Valisi Hüseyin Avni Mutlu, belediye temsilcileri ve çok sayıda kurum müdürü katıldı. Toplantıda, ülke içinde yerinden olmuş kişilere yönelik yapılmış ve yapılması gerekenler değerlendirildi. BM UNDP Proje Müdürü Ercan Balcı, yaptığı sunumla bugüne kadar yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verdi. Projenin 14 ili kapsadığını belirten Balcı, göç edenlere uluslararası dilde 'ülke içinde yerinden olmuş kişiler' dediklerini kaydetti.

Yapılması gerekenler tartışıldı

Balcı, göç edenlerin yeniden dönüş yapmaları için yapılacak eylem planına bu toplantıdan sonra şekil vereceklerini belirtti. Balcı, köye dönüşler için yapılacak eylem planında Gelir Getirici Unsurlar, Ana Hizmetler, Sosyo-Psikolojik Sorunlar ve Fırsatların yaratılması başlıkları altında çalışmaların bulunacağını ifade etti. Balcı, "Bu toplantıda köye dönmek isteyenler ile göç ettikleri şehirlerde yaşamak isteyenlerin ihtiyaç duydukları hizmetler, göç edenlerin bulundukları yerlere entegrasyonu için gereken çalışmalar ve bu kişilerin sorunlarının giderilmesi için atılması gereken adımlar tartışıyoruz" dedi. Doğu ve Güneydoğu'dan batıya doğru yaşanan göçün rızaya dayalı olmadığını ifade eden Balcı, şunları söyledi:

400 bin kişi yerinden oldu

"Resmi verilere göre, yaklaşık 350-400 bin kişi yerinden oldu. Hükümet bu sorunu ben görüyorum. Vatandaşlarımız belli ölçüde mağdurlar. Biz onları sahipsiz bırakmıyoruz." diyerek, bu işi çözmek istiyor. Bu işi bu noktadan sonra daha farklı hale gelmesini önlemek ve çözmek için bazı politikaları hayata geçirme adına inisiyatif kullandı. Hükümetin bu inisiyatifi 2002 yılına dayanıyor. Ayrıca, 2006 yılında bir pilot proje uyguladık. Yol haritası oluşturduk. Van'da hazırlanan eylem planının diğer illerde de uygulanmasına İçişleri Bakanlığı karar verdi. Bu konuda teknik destek sunuyoruz. Bu toplantıdan sonra yeni bir eylem planı daha yapılacak."

Mutlu: 43 bin kişi göç etti

Diyarbakır Valisi Hüseyin Avni Mutlu ise, köye dönüşlerin önünde şu an hiçbir engelin bulunmadığını söyledi. Diyarbakır'da bugüne kadar 43 bin kişinin çeşitli nedenlerle göç etmek zorunda kaldığını belirten Mutlu, "90 köyümüz 304 mezramızdan göç ettiler. Bunlar ağırlıklı olarak Diyarbakır ve İstanbul'a göç ettiler. 2001 yılından beri Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi uygulanmakta. Vatandaşlarımızın, köylerine tekrar rahatlıkla dönüp eski yaşantılarını sürdürebilmeleri için imkân sağlandı. Bugüne kadar Diyarbakır'da 90 köyümüzden 74 tanesi dönüş yaptı. 304 mezramızdan dan 154 tanesi de yerleşim birimine açıldı" diye konuştu.

'Dönüşlerde hiçbir engel yok'

Köylerine dönmek isteyenlere hiçbir kısıtlamanın söz konusu olmadığını dile getiren Mutlu, isteyenlerin köy ve mezralarına dönebildiğini, bunları desteklediklerini kaydetti. Mutlu, şunları söyledi: "Bütün bu köy ve mezralarında kamu hizmetleri ile ilgili çalışmalar yapıldı. Özellikle yol, su, cami ve sağlık gibi pek çok hizmet tekrar bu yerleşim yerlerimize götürüldü. Eksikler varsa giderilmeye devam ediliyor. Bu vatandaşlarımızın ekonomik faaliyetlerinin yeniden ciddi şekilde yapılması için gerek Sosyal Yardımlaşma Vakfı gerekse de sağlanan diğer projelerle devam ediyor. Rakamlara baktığımızda, Diyarbakır'a göç eden 43 bin vatandaşımızdan 23 bini geriye dönüş yapmış, diğer kısmı Diyarbakır veya farklı yerlerde hayatlarını sürdürmeye başlamışlardır. Bunların ihtiyacının giderilmesi konusunda bakanlığımız UNDP teknik desteğiyle ciddi bir çalışma yürütülüyor."